

Kommunstyrelsen

S T R A T E G I F Ö R I T I S K O L A N

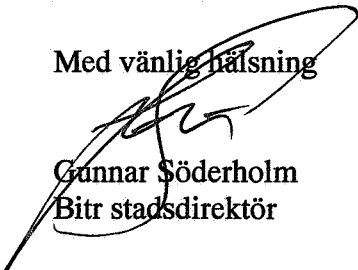
Jag ber härmed att få överlämna arbetsgruppens förslag till E-strategi för Stockholms skolor.

Förslaget är framtaget av en arbetsgrupp bestående av

Gunnar Söderholm
Per Engback
Kjell Bergefall
Hans Fernström
Lars Svantesson
Agneta Steinbeck
Peter Lyth
Marie Hellefors
Ragnar Sjölander
Rickard Sjögårdh
Ylva Tengblad
Carina Lundberg-Udelepp
Jörgen Rüdeberg
Johan Ekstrand
Patrik Blom
Britta Olsson

Ordförande, bitr stadsdirektör SLK
Utbildningsförvaltningen
SLK IT-avdelningen
Sekreterare, Utbildningsförvaltningen
SLK IT-avdelningen (avgående)
SLK IT-avdelningen (ersättande)
Bromma gymnasium
Åsö Vuxengymnasium
Blackebergs gymnasium
Skärholmens SDF, Österholmsskolan
Norrmalms SDF
Östermalms SDF
Östermalms SDF, Gärdesskolan
Östermalms SDF
Rinkeby SDF
Kista SDF, Igelbäcksskolan

Med vänlig hälsning

Gunnar Söderholm
Bitr stadsdirektör

E-strategi för Stockholms skolor

Framtaget av
Styrgruppen för IT i skolan

Innehåll

Innehåll	2
Förord	3
Den föreslagna e-strategins huvudpunkter	3
Föreslagen e-strategi för Stockholms skolor	4
1. Bevaka att IT-relaterade kunskapsmål uppnås	4
2. Basera all utveckling på tydligt beskrivna verksamhetsbehov och förutsättningar samt på användarmedverkan	4
3. Prioritera IT-baserade verktyg, lösningar och kompetensutveckling som stödjer kommunikation i verksamheten	5
Erbjud portal- och kommunikationslösningar med funktioner som motsvarar skolornas behov	5
Utveckla IT-lösningar för kommunikation mellan skola och hem	6
4. Kompetensutveckling ska i första hand vara knuten till det dagliga arbetet	7
Kompetensutveckling inom IT ska ha tydlig anknytning till det pedagogiska arbetet	7
Skolledare ska vara förebilder	7
Prioritera och utveckla lättanvända lösningar för att minska behovet av kompetensutveckling	8
5. Övergå till rutiner som tar IT-baserade lösningar till hjälp	8
Sprid information i första hand IT-baserat	8
Genomför processanalyser med avsikt att kostnadseffektivisera med hjälp av IT-lösningar	9
Utnyttja IT-lösningar för snabbare och effektivare uppföljning	9
Inför tillämpningar och system som underlättar lärarens administrativa arbete	10
6. Säkerställ tillgång till IT-baserade lösningar där verksamheten utförs	10
Tillgång i skolan ska fysiskt lösas så att alla enkelt kan komma åt sina tillämpningar och dokument	11
Arbeta för att nyttja IT-baserade möjligheter till arbete och undervisning oberoende av tid och plats	11
7. Tydlig, central samordning för skolornas IT-utveckling	12
Implementera och följ upp e-strategin för Stockholms skolor	12
Samordna utveckling och inköp för skolornas IT-verksamhet	12
Skapa tydliga och hanterbara principer och system för säkerhet	13
Formulera och genomför en långsiktig budget för IT i Stockholms skolor	14

Förord

E-strategin för Stockholms skolor ska ange riktning för den utveckling av IT-lösningar som ska ske inom staden och på skolorna. Strategin syftar till att ge stöd till IT-användningen i skolorna.

E-strategin pekar ut sju olika områden där åtgärder är särskilt viktiga. För varje område ges förslag till åtgärder för aktörer på olika nivåer:

- Staden
- Stadsdelsnämnderna/utbildningsnämnden
- Skolorna

En utgångspunkt för hela e-strategin är att IT inte får ses som en isolerad fråga, utan som starkt sammanflätad med verksamheten, med dess behov och förutsättningar.

E-strategin har tagits fram i nära samråd med representanter för staden, stadsdelsförvaltningar och skolor.

E-strategin för Stockholms skolor kompletteras med en projektkatalog, med förslag till projekt som uppkommit i arbetet med e-strategin.

IT-användningen i skolorna syftar till att allmänt stimulera eleverna, öka elevernas lärande, göra skolarbetet roligare och verksamheten mer effektiv.

En bred uppslutning kring Skolportal Stockholm är av strategisk betydelse för att IT-användningen ska bli stor och ge IT-stödet genomslagskraft i skolornas båda nät.

E-strategins huvudpunkter

- 1 Bevaka att IT-relaterade kunskapsmål uppnås
- 2 Basera all utveckling på tydligt beskrivna verksamhetsbehov och förutsättningar samt på användarmedverkan
- 3 Prioritera IT-baserade verktyg, lösningar och kompetensutveckling som stödjer kommunikation.
- 4 Kompetensutveckling ska i första hand ske i det dagliga arbetet
- 5 Övergå till rutiner som tar IT-baserade lösningar till hjälp
- 6 Säkerställ tillgång till IT-baserade lösningar där verksamheten utförs
- 7 Tydlig, central samordning för skolornas IT-utveckling

E-strategi för Stockholms skolor

1. Bevaka att IT-relaterade kunskapsmål uppnås

Elevers IT-kompetens är viktig både för att stödja det egna lärandet, och som en förberedelse för framtida yrkesstudier och yrkesliv. Nationella styrdokument formulerar viktiga kunskapsmål för elevernas skolarbete. För vissa av dessa kunskapsmål utgör elevens förmåga att använda IT ett stort stöd och utgör samtidigt grunden för en fjärde basfärdighet i kunskapssamhället, såsom att:

- söka, hitta, sovra och värdera information.
- bearbeta, sammanställa, redigera, formulera och presentera text, bilder, tabeller etc.
- skapa, förändra och kombinera media för rikare uttryck.
- kontakta, kommunicera med och samarbeta med enskilda, såväl som grupper.

Skolorna måste bevaka att sådana kunskapsmål kan uppnås och att de samtidigt kan stödjas, förenklas och fördjupas med hjälp av IT. Elevens framgång i denna strävan får heller inte hindras av otillräcklig IT-kompetens. Utöver detta, i den mån de nationella styrdokumenten formulerar uttryckliga kunskaps- och färdighetsmål inom IT, ska dessa uppnås.

Vad staden bör göra:

- Bevaka att de IT-relaterade kunskapsmål som formuleras i de nationella styrdokumenten uppnås
- Beakta IT-relaterade kunskapsmål i utvärderingar och uppföljning

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Stödja skolornas arbete med att förankra, uppnå och följa upp IT-relaterade, nationella kunskapsmål
- Beakta IT-relaterade kunskapsmål i utvärderingar och uppföljning

Vad skolan bör göra:

- Beskriv åtaganden och prioritera åtgärder för att uppnå IT-relaterade, nationella kunskapsmål
- Följa upp kunskapsmålen kontinuerligt

2. Baserad utveckling på tydligt beskrivna verksamhetsbehov och förutsättningar samt på användarmedverkan

För att IT-baserade lösningar ska göra nytta krävs att de dels svarar mot ett väsentligt behov, dels kan användas under de förutsättningar som råder. All utveckling ska därför baseras på tydligt beskrivna verksamhetsbehov och förutsättningar. I all utveckling ska också representeranter för användarna involveras, för att säkerställa anpassning efter användarna och användarnas villkor.

Vad staden bör göra:

- Identifiera och beskriva verksamhetsbehov och förutsättningar inför utveckling och inköp
- Involvera representanter för slutanvändarna i utveckling och inför inköp
- Ställa krav på leverantörer att lösningar som erbjuds är baserade på verksamhetsbehov och användarmedverkan
- Utveckla och stödja nämnderna med metoder för användarmedverkan i utvecklingsprojekt

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Initiera kartläggningar och samla upp behov och förutsättningar på skolorna
- Ställa krav på att lösningar som erbjuds är baserade på verksamhetsbehov och användarmedverkan
- Stödja skolorna med metoder för användarmedverkan i utvecklingsprojekt

Vad skolan bör göra:

- Ställa krav på att lösningar som erbjuds är baserade på verksamhetsbehov och användarmedverkan
- Identifiera, beskriva och förmedla verksamhetsbehov och förutsättningar till stadsdelsförvaltningen/utbildningsförvaltningen
- Medverka aktivt i utvecklingsprojekt som staden, stadsdelsförvaltningen eller utbildningsförvaltningen initierar
- Stimulera egen utveckling

3. Prioritera IT-baserade verktyg, lösningar och kompetensutveckling som stödjer kommunikation i verksamheten

En av de starkaste drivkrafterna och förtjänsterna med utveckling och användning av IT-lösningar har varit ökade möjligheter till kommunikation – dialog, möjlighet att nå många samt delning av dokument, filer och adressregister. God kommunikation undanröjer också begränsningar för verksamheten. Åtgärder som möjliggör ökad och förenklad kommunikation mellan alla som berörs av skolan – elever, lärare och annan personal, föräldrar, medborgare och externa parter – bör därför prioriteras.

Erbjud portal- och kommunikationslösningar med funktioner som motsvarar skolornas behov***Vad staden bör göra:***

- Utveckla och erbjuda portallösningar för kommunikation mellan skolans personal och elever

- Kontinuerligt utvärdera och vidareutveckla stadens kommunikationslösningar

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Medverka i stadens utvärderingar och vidareutveckling av valda lösningar
- Stödja spridning och användning av portal- och kommunikationslösningar

Vad skolan bör göra:

- Stödja all personals och alla elevers användning av valda portal- och kommunikationslösningar
- Formulera behov av vidareutveckling av valda portal- och kommunikationslösningar
- Förmedla behoven till utbildningsnämnden/stadsdelsnämnden

Utveckla IT-lösningar för kommunikation mellan skola och hem

Vad staden bör göra:

- Göra behovsanalys med skolpersonal, elever och föräldrar
- Utveckla och tillhandahåll en portallösning för kommunikation med föräldrar
- Ta fram riktlinjer och förslag till innehåll på skolors webbplatser och i andra kommunikationslösningar

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Initiera och stödja behovsanalys med skolpersonal, elever och föräldrar
- Ta fram och vidareutveckla riktlinjer och förslag till innehåll och utformning av skolors webbplatser och i andra kommunikationslösningar
- Erbjuder verktyg för hantering av skolors webbplatser

Vad skolan bör göra:

- Formulera behov och förutsättningar för att använda IT-stöd i kommunikationen med föräldrar
- Förmedla behov och förutsättningar till stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden
- Införa de lösningar som staden erbjuder för kommunikation med föräldrarna
- Informera föräldrar om de kommunikationslösningar som erbjuds
- Ansvara för att den information som föräldrarna erbjuds är aktuell och tillförlitlig

4. Kompetensutveckling ska i första hand vara knuten till det dagliga arbetet

All kompetensutveckling ska ha en tydlig anknytning till verksamhetens behov och förutsättningar. För att säkerställa denna anknytning ska kompetensutveckling ske så nära det praktiska arbetet som möjligt – det pedagogiska såväl som det administrativa.

Kompetensutveckling inom IT ska ha tydlig anknytning till det pedagogiska arbetet

Vad staden bör göra:

- Stimulera och stödja lokal kompetensutveckling, t.ex. genom Kompetensfonden

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Stödja erfarenhetsutbyte kring IT i det pedagogiska arbetet
- Erbjud kompetensutveckling med tydlig integrering av IT i undervisningen

Vad skolan bör göra:

- Utse och stödja medarbetare med kunskande inom både IT och pedagogik
- Stödja erfarenhetsutbyte kring IT och pedagogisk verksamhet
- Prioritera kompetensutveckling med tydlig integrering av IT i undervisningen

Skolledare ska vara förebilder

Vad staden bör göra:

- Lyfta fram skolledarnas nyckelroll i IT-utvecklingen i skolan

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Stödja skolledares kompetensutveckling inom IT och verksamhetsutveckling
- Stödja skolledares erfarenhetsutbyte kring IT och verksamhetsutveckling
- Stödja skolledares användning av IT

Vad skolledaren bör göra:

- Använda IT på ett sätt som stimulerar personalens IT-användning
- Prioritera egen kompetensutveckling inom IT
- Lyfta upp IT-aspekter, peka på behov, möjligheter och kompetensbehov
- Delta i utvecklingsprojekt kring IT

Prioritera och utveckla lättanvända lösningar för att minska behovet av kompetensutveckling***Vad staden bör göra:***

- Upphandla och utveckla endast lättanvända lösningar
- Involvera användare i utveckling och testning
- Erbjud och sprida väl beprövade och erkänt lättanvända lösningar

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Upphandla och utveckla endast lättanvända lösningar
- Ställa krav på lättanvända lösningar från staden
- Involvera användare i utveckling och testning

Vad skolan bör göra:

- Ställa krav på lättanvända lösningar från leverantörer och från staden och stadsdelsförvaltningen/utbildningsförvaltningen
- Involvera användare i utveckling och testning

5. Övergå till rutiner som tar IT-baserade lösningar till hjälp

Administrativa rutinuppgifter kan förenklas och effektiviseras med IT-stöd. Genom att IT-stöd används för rutinuppgifter ökar också vana, förtrogenhet och tilltro till IT-baserade lösningar generellt. Detta bidrar till ökad användning av IT också i undervisningen. För att skapa starkt genomslag vid införande av IT-stöd för rutinuppgifter bör tidigare rutiner avvecklas.

Sprid information i första hand IT-baserat***Vad staden bör göra:***

- Sprida information till utbildningsförvaltning, stadsdelsförvaltningar och skolor i första hand IT-baserat
- Tillhandahålla lättanvända tekniska lösningar för informationsspridning
- Analysera verksamheten för att identifiera nya områden där IT-baserade lösningar kan användas för informationsspridning

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Sprida information till skolorna i första hand IT-baserat
- Stödja införande av IT-baserade lösningar för informationsspridning på skolorna
- Göra behovsanalyser för att förbättra de lösningar som används för informationsspridning

- Övergå till rutiner som använder IT-baserade lösningar för informationsspridning
- Avveckla tidigare rutiner för informationsspridning

Vad skolan bör göra:

- Sprida information till personal, elever och föräldrar i första hand IT-baserat
- Övergå till rutiner som använder IT-lösningar för informationsspridning
- Avveckla tidigare rutiner för informationsspridning
- Ställa krav på IT-baserad informationsspridning mellan skolan och utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningen och staden
- Utvärdera och vidareutveckla formerna för IT-baserad informationsspridning

Genomför processanalyser med avsikt att kostnadseffektivisera med hjälp av IT-lösningar

Vad staden bör göra:

- Tillhandahålla metoder och verktyg för processanalys
- Genomföra och stödja processanalyser för verksamheten
- Tillhandahålla lättanvända IT-baserade lösningar som ökar effektiviteten och underlättar arbetet i skolan

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Genomföra och stödja arbetet med process- och flödesanalyser i skolorna och i den egna nämnden
- Stödja införande av IT-baserade lösningar som ökar effektiviteten och underlättar arbetet i skolan

Vad skolan bör göra:

- Genomföra process- och flödesanalyser
- Övergå till IT-baserade lösningar som ökar effektiviteten och underlättar arbetet i skolan

Utnyttja IT-lösningar för snabbare och effektivare uppföljning

Vad staden bör göra:

- Verka för att uppgifter som matas in i förvaltningens system endast matas in en gång
- Prioritera integrering och enhetlighet av system
- Tillhandahålla lättanvända tekniska lösningar

- Fortlöpande göra behovsanalys för att bättre utveckla och anpassa IT-lösningar efter lärarens behov

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Stödja implementering av IT-baserade lösningar på skolorna
- Prioritera egna tillämpningar och system som är enkla att använda

Vad skolan bör göra:

- Prioritera IT-baserade lösningar som stödjer uppföljningsarbete
- Implementera IT-baserade lösningar som stödjer uppföljningsarbete
- Påtala de förbättringar som behöver göras i befintliga system

Inför tillämpningar och system som underlättar lärarens administrativa arbete

Vad staden bör göra:

- Verka för att uppgifter som matas in i förvaltningens system endast matas in en gång
- Prioritera integrering och enhetlighet av system
- Tillhandahålla lättanvända tekniska lösningar
- Fortlöpande göra behovsanalys för att bättre utveckla och anpassa IT-lösningar efter lärarens behov

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Stödja implementering av IT-baserade lösningar på skolorna
- Prioritera egna tillämpningar och system som är enkla för lärarna att använda

Vad skolan bör göra:

- Prioritera IT-baserade lösningar som stödjer lärarnas administrativa arbete
- Implementera IT-baserade lösningar som stödjer lärarnas administrativa arbete
- Organisera rutiner och verksamhet för att stödja lärarnas användning av IT-baserade verktyg för administrativt arbete
- Påtala de förbättringar som behöver göras i befintliga system

6. Säkerställ tillgång till IT-baserade lösningar där verksamheten utförs

En förutsättning för att IT-baserade lösningar ska utgöra ett stöd för verksamheten är att alla har reell tillgång till dessa lösningar. Med tillgång här menas dels fysisk tillgång till datorer, dels tillgång till dokument och tillämpningar via anslutning till nät.

Tillgång i skolan ska fysiskt lösas så att alla enkelt kan komma åt sina tillämpningar och dokument***Vad staden bör göra:***

- Tillhandahålla lösningar som gör det möjligt för alla på skolan att på ett enkelt sätt nå de tillämpningar och dokument de behöver i sitt arbete
- Se över befintliga riktlinjer och formulera tydliga krav för IT-säkerheten. Dessa krav ska vara på lämplig nivå och lätta för verksamheten att tillämpa.

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Stödja skolorna i att öka tillgängligheten till de IT-baserade lösningarna

Vad skolan bör göra:

- Ansvara för att den fysiska tillgängligheten för personal och elever blir så hög som möjligt
- Utarbeta egna rutiner och lösningar som säkerställer att rätt säkerhetsnivå används inom skolan.
- Påtala oklara säkerhetsregler

Arbeta för att nyttja IT-baserade möjligheter till arbete och undervisning oberoende av tid och plats***Vad staden bör göra:***

- Utarbeta lösningar som gör det möjligt för lärare och elever att också arbeta och ta del av undervisning på andra sätt än i skolbyggnaden
- Samarbeta med myndigheter och andra kommuner för att ta del av andras erfarenheter av tids- och platsberoende arbete och lärande
- Sprida dessa erfarenheter till stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen och skolorna

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Stödja skolorna i deras arbete att använda IT för att öka möjligheterna till tids- och platsberoende lärande och arbete
- Uppmana skolorna att samarbeta kring frågor om tids- och platsberoende arbete och lärande
- Så långt möjligt möjliggöra för lärare och elever att nå sina tillämpningar och dokument oberoende av tid och plats

Vad skolan bör göra:

- Se över rutiner och regler för att undanröja hinder för tids- och platsberoende arbete och lärande

- Utveckla arbetssätt som möjliggör tids- och platsoberoende arbete och lärande för både lärare och elever
- Ställa krav på att material och IT-lösningar är möjliga att använda i tids- och platsberoende lärande

7. Tydlig, central samordning för skolornas IT-utveckling

Staden ska aktivt stödja skolorna att använda IT-stöd på ett effektivt sätt. Genom samordning och genom att ge övergripande förutsättningar kan skolornas inköp och utveckling effektiviseras. Genom samordnad spridning och genomförande ökar också nyttjandegraden i befintliga lösningar.

Implementera och följ upp e-strategin för Stockholms skolor

Vad staden bör göra:

- Tydliggöra samordningsansvaret för skolornas IT-verksamhet
- Avsätta nödvändiga resurser för genomförande av e-strategin
- Fastställa kriterier och sammanställa nödvändig information för uppföljning
- Följa upp resultaten för utveckling av e-strategin

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Avsätta nödvändiga resurser för genomförande av e-strategin
- Sammanställa nödvändig information för uppföljning
- Följa upp och återföra resultaten av e-strategin

Vad skolan bör göra:

- Integrera e-strategin med skolans egen strategi för skolutveckling
- Formulera och förmedla skolans krav på stöd från förvaltning och stad
- Följa upp och återföra resultaten av e-strategin

Samordna utveckling och inköp för skolornas IT-verksamhet

Vad staden bör göra:

- Samordna inköp av hård- och mjukvara
- Samordna resurser till "smala" behov (ämnen med få elever, små personalkategorier, alternativa arbetssätt etc.)

¹ E-strategin som presenteras i det här dokumentet.

- Stödja stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen och skolorna genom utveckling av gemensamma lösningar, att rekommendera plattformar och programvaror som underlättar samordning och integrering

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Samordna inköp av hård- och mjukvara
- Samordna service till skolorna
- Samordna resurser till "smala" behov (smala ämnen, mindre personalkategorier, arbetssätt etc.)
- Formulera krav på hård- och mjukvara samt service som bör samordnas centralt

Vad skolan bör göra:

- Formulera behov av hård- och mjukvara samt service som bör samordnas centralt
- Ta del av och genomföra lösningar som staden, stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen erbjuder och som syftar till samordning

Skapa tydliga och hanterbara principer och system för säkerhet

Vad staden bör göra:

- Utvärdera nuvarande principer och lösningar för säkerhet, för att säkerställa att verksamhetens krav och förutsättningar är vägledande för vägval när det gäller säkerhet
- Fastställa och tydliggöra principer för säkerhet
- Sprida kunskap om principer och system för säkerhet
- Utveckla och sprida lättanvända tekniska lösningar för hantering av fastställda principer
- Stödja genomförande av rätt säkerhetsnivå

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Sprida kunskap om principer och system för säkerhet
- Stödja genomförande av rätt säkerhetsnivå
- Stödja skolorna i att säkerställa att alla medarbetare på skolan har rätt behörighet för att nå sina tillämpningar och dokument
- Göra behovsanalyser för att synliggöra otydligheter i stadens riktlinjer och därmed i förlängningen ytterligare öka tillgängligheten

Vad skolan bör göra:

- Fastställa egna rutiner som säkerställer rätt säkerhetsnivå

- Formulera och förmedla behov och förutsättningar för säkerhet till stadsdelsförvaltningen/utbildningsförvaltningen

Formulera och genomför en långsiktig budget för IT i Stockholms skolor***Vad staden bör göra:***

- Sprida information om framtida ekonomiska förutsättningar för IT i Stockholms skolor
- Sprida information om och erfarenheter av alternativa finansieringsformer
- Söka nya möjligheter till ytterligare finansiering

Vad stadsdelsnämnden/utbildningsnämnden bör göra:

- Planera och budgetera långsiktigt för utveckling, återinvestering, förvaltning, drift och support
- Stöd skolornas långsiktiga planering och budgetering
- Integrera e-strategin med skolans verksamhetsplanering och budget
- Pröva, utvärdera och sprida information och erfarenheter om alternativa finansieringsformer
- Stimulera skolornas användning av alternativa finansieringsformer

Vad skolan bör göra:

- Planera och budgetera långsiktigt för utveckling, återinvestering, förvaltning, drift och support
- Integrera e-strategin med skolans verksamhetsplanering och budget
- Pröva och utvärdera alternativa finansieringsformer